

Laapi šonŋâdâh- já energiastrategia

Čuákánkiäsu
miärádâstahheid

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LAPIN LIITTO

Laidiittäs

Laapi šonjâdâh- já energiastrategia lii Laapi kuávluoovdedemvuáháduv strategisâš äššikirje. Laapi eennâmkoddeohjelm ađai Lappi-sopâmuš paje 2022-2025 ulmen lii lamaš šonjâdâhnubástus hitodem já luándu maanġáhámásâšvuodâ turvim. Čiđđâneutraal Lappi 2035 ulme lii kullum Lappi-sopâmušân já šonjâdâh- já luándupargo lii ovdedum ei. Laapi Green Deal -kiäinukáártá vievâst.

Meid uđđâ Lappi-sopâmušpaajeest (2026-2029) ulmen lii asâttum čiđđâneutraalvuotâ ihân 2035 räi já mittomeerrin luándu- já šonjâdâhpositiivlâš Lappi, mii olášuttoo jieijâs uásild Laapi šonjâdâh- já energiastrategiain. Návt kuávluoovdedmist kalga väldiđ vuotân meid šonjâdâh- já energiastrategia uulmijd.

Laapi šonjâdâh- já energiastrategia šadda neelji strategisii vuáváámist: šonjâdâhnubástus hitodemvuávám (ulmen luoštui kepidem), energiastrategia (ulmen energiajorgálduv stivrim), šonjâdâhnubástusân vuáhádumevuávám (ulmen šonjâdâhnubástus vaikuttâsai munedistem já varriidâttâm) sehe šonjâdâhviestâdem já -uásálâšvuodâ vuávám (ulmen oovtâstargo).

Laapi šonjâdâh- já energiastrategia lii rahtum siämmáánommâsii EAKR-ruttâdum juávkkuhaavâst, mon válđuolášuttee lii lamaš Laapi IJP-kuávdáš já uásiolášuttee Laapi litto. Strategia rähtimân lii uásálistám paijeel 90 ulmuu čonâsjuávkkuviärmádâh, mii lii adelâm jieijâs äššitubdâmuš strategiapaargon jo-uv stivrimjuávhust tai vuávámkuáhtásijn äššitobdeejuvhuin. Lasseen porgâm ääigi láá uárnejum 13 pargopááijád, main ucemustáá ohtâ Laapi jyehi kuávlukieldâst. Pargopááijád láá uásálistám paijeel 200 olmožid sierâ tuáváin já ornijduumijn. Lii uárnejum meid sierâ savâstállâmtilálâšvuotâ sehe Sämítiggijn já Laapi pyereestvaijeemkuávlunorâirađijn.

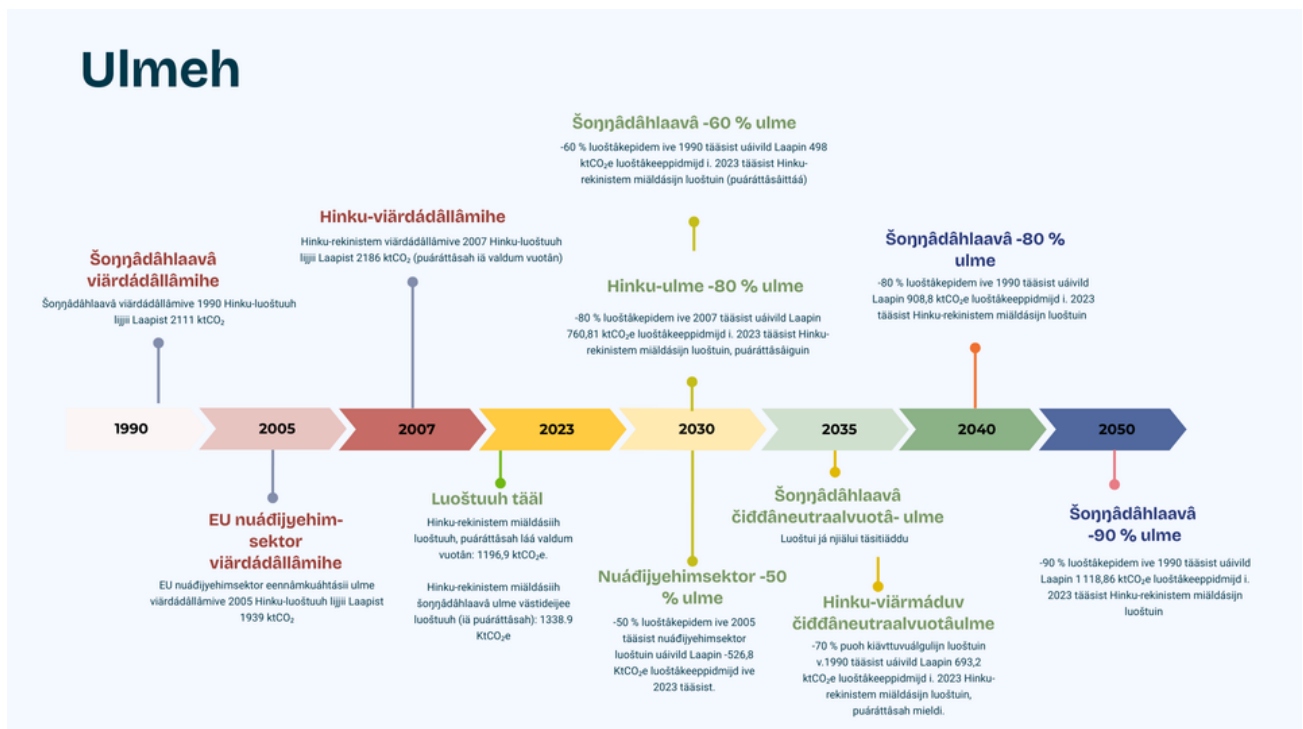
Strategia târhibeh vuávámkuáhtásiih ulmeh já tooimah láá oovdânpuohtum taan čuákánkiäsust vuávámkuáhtásávt. Laapi šonjâdâh- já energiastrategia vuáđuuvá Suomâ aalmuglii šonjâdâhlaahân já toos lohtâseijee politiikvuáváamáid. Vuossâmuš ulmeihe lii 2030 já tondiet oles strategia árvuštállâm lii vuávájum toohâđ ive 2032. Tađe ovdil-uv tooimâi ovdánem čuávvo, mutâ čuávuvâš eidusâš árvuštállâm já uulmij já tooimâi peividem tagarin, ete toh västideh ive 2040-uulmijd, tahhoo eskân 2030-lovvoost.

Strategia lii tuhhiittum Laapi eennâmkoddestiivrâst 15.12.2025.

Šonġadâhnubâstus hitodemvuávám

Laapi šonġadâhnubâstus hitodemvuávám olášut Lappi-sopâmuš šonġadâhuulmijđ já tärkkilist Laapi Green Deal-kiäinukáártá šonġadâhnubâstus hitodem uásild. Tast kovvejuvvoĵeh Laapi luoštuuh, toi ovdánem já teháljđ luoštâkäldeid, liäkköĵeh luoštâskenaarioi sehe kepidemuulmij já - tooimâi koskâsii negatiivlii iäruttâs vievâst luoštâkepidemtáárbuh uulmij juksâmân sehe oovdânpuáhtöĵeh tehálumoseh tooimah já adeluvvoĵeh avžuuttâsah tooimâi oovdedmist luoštui kepidem várás.

Laapist lii ulmen porgâđ movtijdittee šonġadâhpargo, mii kočo toimâđ. Tast kunnijâttoĵeh luándu rääjij já válđöĵeh vuotân Laapi sierânâsjiešvievih já sierâ ässeejuávuh. Lappi háputtâl čidđâneutraalvuotâ ive 2035 já viggá Hinku-eennâmkoddeen. Lappi čonâdât meid aalmuglii šonġadâhlaavâ uulmijđ. Tain šaddeh hitodempargo miäráliih ulmeh:

Kove 1 Laapi šonġadâhnubâstus hitodem miäráliih já áigáliih ulmeh.

Laapi luoštuuh

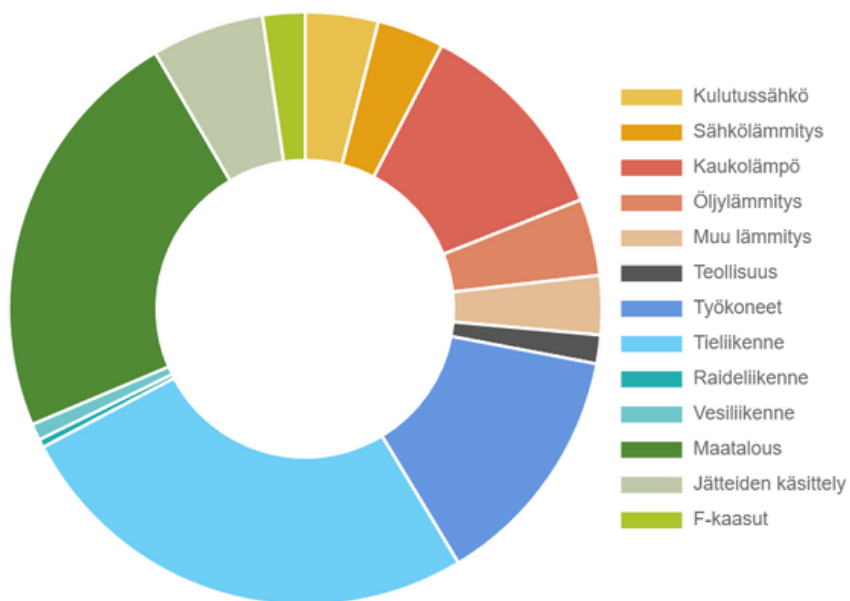
Laapi luoštuuh lijii ive 2023 ohtsis suulân 1 339 ktCO₂e. Laapi luoštuin suulân niäljádâs šadda rakânâsâi energiakuulâtmist ađai kulâtemšleeđgâ, šleeđgâlieggim, káidusliegâsvuođâ, oljolieggim já eres lieggim luoštuin. Stuárráamus ovtâskâs luoštâkâldee tain lii káidusliegâsvuođâ. Meid mađijjotoluv luoštuuh láá suulân niäljádâs Laapi luoštuin já tain stuárráamus uási šadda persovnautojotoluvâst.

Vááijuv niäljádâs luoštuin šadda eennâm- já puásuituálust. Päikkiellei tovâtem luoštuin ienááš uási šadda kuáđutmist já piälduviljâmist eennâmvuáđust. Loopah Laapi luoštuin šaddeh ei. pargomašinijn, pasâttâsâi kiedâvušmist já smaavârâhtulâšvuodâst.

Paajaabeln oovdânpuohtum Hinku-rekinistemvyevi miäldásiih luoštuuh kovvejuh taid luoštuid, moid kuávluin puáhtá tuođálávť vaikuttid. Tarkkuumist leijee Laapi luoštuuh iä te ane sistees ovdâmerkkân luoštâkäävpí vuálâsii ráhtulâšvuodâ tâi kirdemjotoluv, veikâ toh láá-uv merhâšittee luoštâkâldeeh Laapi tääsist. Taah luoštâkâldeeh tárkköjuvvojeh hitodemvuávám uáassin.

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2023 — LAPPI

Kove 2 Laapi luoštui juáhášem luoštâsektoráid i. 2023 Hinku-rekinistem mielđ

Tehálumoseh tooimah luoštâsektorij miel

Energia

Káidusliegâsvuodâ káldei nubástusah, rakânâsâi energiapehtilvuodâ pyeredem, kiddoduvâi lieggimvyehinubástusah, toorjâlieggimvuovij lasettem, haskâšum liegâsvuodâ anneem já kiddodâhkuáhtásiih piäivášenergiačuávduseh.

Jotolâh

Vyeijim kepidem, kiävttuvyeimi nubástus putes čuávdusáid, pyeráinvyeijimmáhđulâšvuodâi ovdedem, jiärmáliih jotolâhorniistâlmeh já jotoluv jyehimekonomia.

Eennâm- já puásuituálu

Hiäjub pyevtitvâšvuodâ lavnjepiäldui meddâlistem viljâlemkiävust já oovdeb tilán macâtem sehe čäsuáivi pajedem já nješšiviljâlem lavnje-enâmijn.

Čidđânjiälui pyeredem

Ainluávdee vyevidšoddâdem lasettem, vuovdij šoddâmaaigij kuhedem, lavnje-enâmij oovdeb tilán macâtem, vuovdij kunnâkalvem já kuhesáigásii čidđârâáju lasetteijee muorâpyevtittâsâi uási lasettem.

Čidđâluodâ ucedem

Väniluoštuuliih hahâmušah, iäláttâseellim killeelvuotâjorgálduv (su. kestävyysmurros) tuárjum, kulâtemtaavij nubástus já mađhâšem luoštâkeepidmeh.

Avžuuttâsah čoovdâtuáimeid

Kieldah

Kuávlv šonjâdâhpargo strategisâš jođettem, energiapehtilvuodâ pyeredem já servâm JETS-sopâmušân, čidđâkeppâ čuávdusij já putes energiapyevtittem ovdedem huksim stivrim já kaavam vievâst sehe irättâsâi sehe kieldâssei tuárjum šonjâdâhpargoost viestâdem, ravvim, ovdedemhaavâi já oovtâstpargo vuovijguin.

Eennâmkoddelitto

Šonjâdâhuulmij ovtâstitem eennâmkode strategisii ovdedmân, eennâmkode šonjâdâhpargo stivrim já čuávvum, kieldâi tuárjum já viestâdem ovdedem, šonjâdâhčuávdusij ovdedem kaavam vievâst, jotolâhorniistâlmáin, čuujootmáin ruttâdem sehe hiäđukocceem já oovtâstpargo vuovijguin.

Škovlim- já tutkâmornijdumeh

Šonjâdâh- já vuárukiävtvuetekonomiapargo ovdedem škovlim, ravvim já uáppeeovtâstpargo vievâst, killeelvuodâ tuárjoo toimâmpirrâs ovdedem.

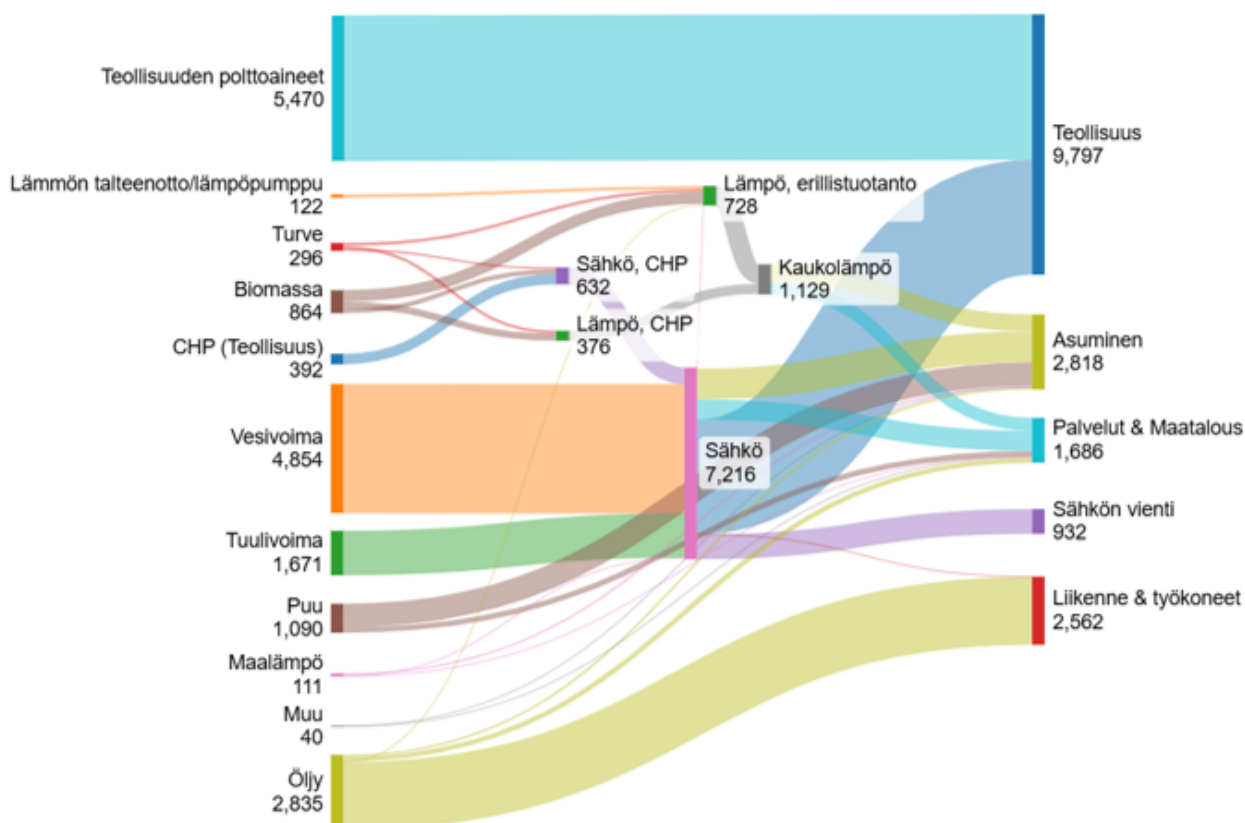
Irättâsah já iäláttâseellim

Energiakiävtu pehtilitem, sirdâšum väniluoštuulijd čuávdusáid, šonjâdâhkilelis finnodâhtooimâ ovdedem, šonjâdâhvaikuttâsâi árvuštállâm investistmijn já sierâlágánij pargopiergâsij já ravvui anneem luoštâkiäpádâsâi toorjân.

Energiastrategia

Laapi energiastategiast kiedâvuššojeh eennâmkode energiavuáhádus ovdodem sundevijveh tááláá tile analyys vuáđuld. Strategiain vuádsteh oochtânheiviitteijee já täsitiáduľii energijorgáľdus ovdodem Laapi uásild, mii vuáđuduvá kuávlulii, aalmugľii já EU-tääsi uulmijđ energia háárán.

Strategian láá nurrum tiáđuh Laapi energiapyevtitmist, -kiävtust, -infrastruktuurist já vuáváámijn tááláá tiileest. Strategiast oovdânpuáhtoo visio energiavuáhádus oovdedmân sehe tárkkojuvvojeh nelji skenaario, moh ulátteh ihán 2050 räi. Tááláá tile já ovdánemkuuvij vuáđuld oovdânpuáhtojeh prinsiipeh já toimâavžuuttâsah energiavuáhádus ovdodem várás.

Kove 3 Laapi energiapyevtittem já –kulättem ađai energiatáásus ive 2023, GWh (Ramboll Oy). Stuárráamus energiapyevtittem šadda ráhtulášvuodâ puáľdimamnâsijn, čäcivyeimist já oljoost. Aaibâs čielgâsávt stuárráamus energiakevtee ľii ráhtulášvuotâ.

Energiavuáhádus ovdánemkoveh

Laapi energiavuáhádus tááláá tile já toimâmpirrâs ovdánemuáinui analyys vuáđuld láá hámmejum nelji ihán 2050 ulátteijee skenaario hammiđ máhđulijđ puátteevuođâ kuuvijđ energia háárán Laapist. Skenaarioh láá

- 1) Mulsâšuddee uđâsmem skenaario
- 2) Täsivis uđâsmem skenaario
- 3) Eennâmkode moive skenaario já
- 4) Pisánemvuodâ skenaario.

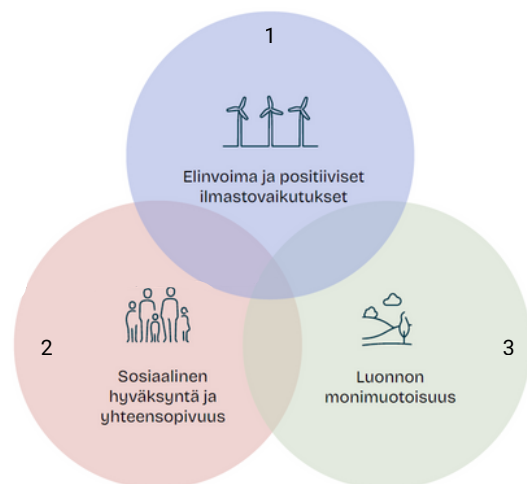
Ovdánemkuuvijn áruštâllojeh vaikuttâsah uđâsmuvvee energian, vetyekonomian, kuávluekonomian já -ráhtusân, pirrâsân já sosiaallii tuhhiittetteevuotân. Puoh skenaarioin uđâsmuvvee energia uási lasanem Laapi energiapyevtitmist lii mulsâšuvvee, mutâ kuávuoddedem já eellimvyeimi tááhust lii tehálâš, ete kuávlust lii meid máttu jáludiđ energiapyevtittem palvâliđ iäláttâseellim táárbuid.

Visio

Energiastrategia vision ihán 2050 lii

Mij toohâp energiajorgáldus máhđulâžžân Laapist. Mij lasettep áárvulase já toohâp iäláttâsráhtus maangâpiälásubbon kilelis vuovvijn páihálij pyerrin.

Visio vuáđuduvá kuulmâ strategisii uulmán, moh stivrejeh ovdedem visio olášuumân: eellimvyeimi já positiivliih šonjádâhvaikuttâsah, sosiaallâš tuhhiittetteevuotâ já oohtânheiviittem sehe luándu maangâhámásâšvuotâ.

Kove 4 Energiavuáhádus ovdedem strategisiih ulmeh:
1) Eellimvyeimi já positiivliih šonjádâhvaikuttâsah, 2) Sosiaallâš tuhhiittetteevuotâ já oohtânheiviittem sehe
3) Luándu maangâhámásâšvuotâ (Ramboll Oy).

Prinsiip eh energiavuáháduv oovdedmán

Prinsiipij ulmen lii ovdedid̄ täsitiäđulii já oohtânheiviitteijee energiagorgáduv Laapist.

Mij jođettep tiäđoin

–prinsiip miel
lasettuvvoo
olmääigásáš,
lyetittettee já páihálijd
tiilijd vuotânváldee
tiäđupyevtitem
energiahaavâin
miärádâstoohâm
toorjân.

Mij lasettep oovtâst

–prinsiip vievâst piäijojeh
naavcah eennâmkoddeest
pyevtittum energia áárvulase
lasseetmân já jáludemtoomân
lohtâseijee mättim
lasseetmân, já návt tuárjoo
kuávu energiagorgáldâh já
eellimvyeimi.

Mij perustep iärásijn

–prinsiip miel váldoo
energiavuáháduv
udâsmitem vuotân
vyehhin luoštui
keeppidmân vijdáht Laapi
sierâ toimâsuorgijn já
nanoduvvoo l̄j merhâšittee
háittu –prinsiip miäldásii
toimâ.

Toimâavžuuttâsah

Toimâavžuuttâsâiguin háputtâlloo prinsiipij já visio olášume. Tooimâid čuávuh strategiast miäruštállum västideijee kvaliteetliij indikaattorijguin.

Avžuuttâsah láá:

Ovdeduvvoo energiavuáhádâh eennâmkoddekaavaamáin om. riehtivaikuttâsl̄i energiamuddoeennâmkoddekaava ráhtim Laapist.

Ovdeduvvoo energiapyevtitem maangâpiälálâšvuotâ, moin lasettuvvoo putes energia pyevtitem, tuárjoo Laapi toimâsuorgij luoštui kepidem já jáludemtääsi pajedem sehe kuávlulii huolâttâsvisesvuotâ.

Ovdeduvvoo energiahaavâi uásálistitem, vuárusavâstállâm já olmääigasii, lyetittettee já ávhálie tiäđu pyevtitem.

Nanoduvvoo kieldâi koskâsâš oovtâstpargo energiaráhtulâšvuotâkuávlui ovdedem oovdân.

Nanoduvvoo kieldâi koskâsâš oovtâstpargo energiaráhtulâšvuotâkuávlui ovdedem oovdân.

Tuárjoo energiasyergi tutkâm-, ovdedem- já innovaatiotoimâ vâi kuávlulâš mättim nanosmuvá já aalmugijkoskâsâš hahâpargo lassaan.

Šonġadâhnubâstusân vuáhádume vuávám

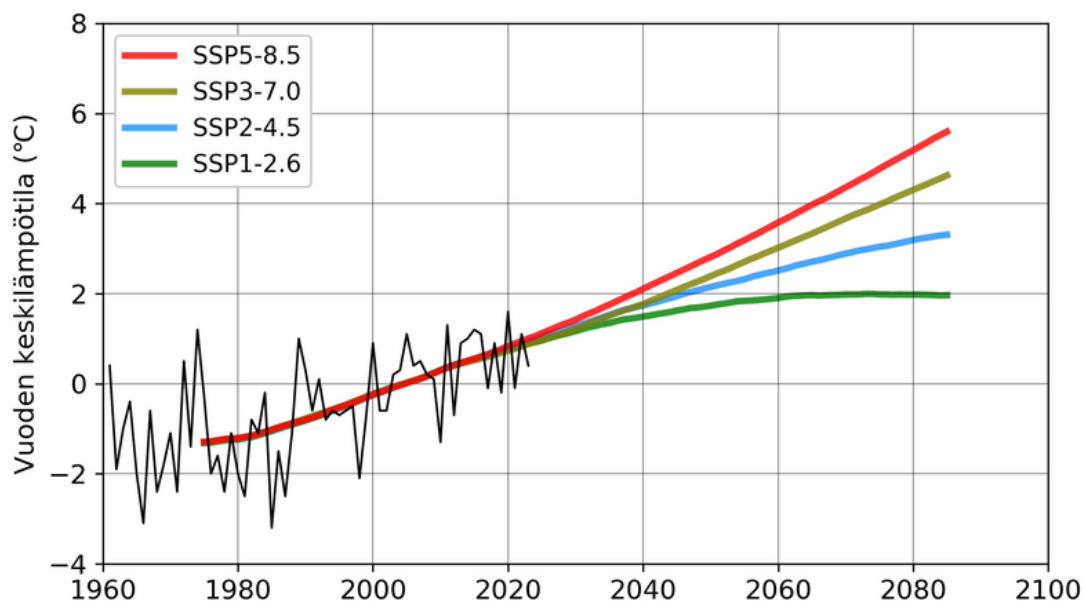
Laapi šonġadâhnubâstusân vuáhádume vuávámist tárkkovvojeh šonġadâhnubâstus vaikuttâsah Laapin vuossâmužžân almolávt jeđe toimâsuorgij mielđ. Šonġadâhnubâstus vaikuttâssáid varriidâttâm já vuáhádume tooimah láá siämmáánáál oovdânpuohtum toimâsuorgij mielđ. Laapi vuáhádumevuávám lii ohtâ vuossâmuin kuávlulij vuáhádume vuávámijn Suomâst.

Visio:

**Laapi ulmuuh já iäláttâsah
varriidâteh já vajeh pyereest
nubásmuvvee šonġaduvâst.**

Ulmeh:

- Šonġadâhnubâstusân vuáhádume vâldivirdásmittem Laapist.
- Šonġadâhtiäđu levâtem já toimâsuorgij tuárjum šonġadâhnubâstusân vuáhádumeest.
- Šonġadâhnubâstus riiskâi já vaikuttâsâi identifisistem kuávlulii varriidâttâmpargo uássin.
- Laapi kulttuurlij já iäláttâslij sierânâsjiešvuovij kattim nubásmuvvee šonġaduvâst já toi vuáhádume ovdedem vâldikodálii hiäđukocceem uássin.

Kove 5 Ive koskáliegâsvuotâtile ovdânem Laapist neelji šonġadâhnubâstusskenaariost ihečyeđe loopâ räi 30 ive rievdee koskáárvun. Mađe pyerebeht luhostup luoštâkeepidmijn, tađe ucceeb šonġadâh lieggânem lii.

Šonġadâhnuġastus vaikuttâsah Laapist

Áimutiettuu lágádâs raachtij raapoort Laapi vuáhádumevuávám tuáváázân šonġâduv aiccum nubástusâst Laapist já puáttee nubástusâst luoštâskenaarioi mield.

Raapoort tehálumoseh aiccâmeh:

- Laapi šonġadâh lii jo lieggânâm s. 1,3 celsiusceehi iivij 1961-1990 viárdádállâmpaajeest, ko verdid tááláá šonġadâhân.
- Puáttee lieggânemovdánem sorjo gloobaallijn šaddovisteluoštuin – Laapi šonġadâh lieggân vala ihečyeđe loopâ rai 2-6 ceehi, mutâ tuodânálâsubboht 3-5 ceehi.
- Enâmustáá nubásmeh Laapi täälvih – muotâeennâm paje uánán, muottuu meeri mulsâšuvá tálviv, täälvi arveh já njääh bih lasaneh.
- Mulsâšuddâm iivij já iveaagij kooská stuáru.

Šonġadâhriiskah Laapist

Šonġadâhriskâ uáivild vaikuttâs, mii šadda šonġadâhlíi muttojeijest, painâluumeest já hávâduvâšvuodâst. Laapist ovdâmerkkân puásuituálleeh láá hávâduvvee juávkku, mii painâluvá šonġadâhnuġastus vaikuttâssáid já lii tienuuvt stuárráb riiskâst ko maŋġâ eres toimâsyergi. Hávâduvâšvuodâ lasetteijee tahheeh pyehtih lohtâsiđ ei. ulmuu aassâmsajan, etnisii tuáváázân, škovlimtáásán tâi ahan.

Šonġadâhnuġastus vaikuttâssáid puáhtá jyehiđ njuolgâ, spejâlistee já sirdâšumevaikuttâssáid. Njuolgâ vaikuttâsah lohtâseh jieš šonġadâhân (om. paakah), spejâlistee vaikuttâsah vuod spejâlisteh eres kuávluin maailmist Laapin (om. siirdâlâšvuotâ) já sirdâšumevaikuttâsah lohtâseh luoštui keeppidmân já ruánáá sirdâšume vaikuttâssáid (om. eennâmkevttim).

Šonġadâhnuġastus vaikuttâsah Laapin árvuštállojii ive 2025 vuossâmuu ihepele ääigi toimâsyergikuáhtásijn pargopáájáin Laapi sierâ kuávluin. Árvuštâlmijn lijjii mieldi nuuvt njuolgâ, spejâlistee já sirdâšumevaikuttâsah-uv. Árvuštâlmijn merhâšitteemus šonġadâhriiskah Laapi tááhust láá vyelni listoost.

Njuolgâ riiskah:

- Njuolgâ riiskah:
- Muotâeennâmpaje uánánem já muottuu mere mulsâšum tálviv
- Liegâsvuodâ mulsâšum 0-ceehi kuohtuipelij
- Šoonġâ robdâalmoneh
- Koškâduv šoddâm táválubbon
- Arvemere lasanem
- Vieres- já puáđulâššlaajâi šoddâm táválubbon
- Liegâsvuodâ pajanem já paakâi šoddâm viärráabin

Spejâlistee já sirdâšumevaikuttâsah:

- Kuástádâstääsi pajanem (om. pyevtitmân pieijum resurseh)
- Vaikuttâsah ulmui jotemân (om. mađhâšem, siirdâlâšvuotâ já patâreijeevuotâ)
- Ruánáá sirdâšume investistmij šoddâm táválubbon já eennâmkevttimtedduuh
- Páihálij pyevtittâsâi já palvâlusâi kojâlduv lasanem (om. aldapurramuš já čidđâkeppâ pyevtittâsah)

Laapi vuáhádume čoovdâtoomah

Ovdeduvvoje čuávduseh, moiguin puáhtá árvuštállâđ já tuástuđ šonjâdâhnuvástus já sierâlágánij eennâmkevttimhaavâi negatiivlijd vaikuttâssâid pirrâsân, čáácán já luánduriggodâhsuorgijd sehe toi vuáhádumenavccáid.

Movtijdittoje já tuárjoje toimâsyergih vuáhádumevuáváámân, main tuástuh toimâsyergikuáhtâsijđ šonjâdâhriiskâid já varriidâteh toid.

Ovdeduvvoje maangâhiäđuliih ekonomiauvuovdij kevttimvyevih, moh tuárjuh vyevdioimâsteijei uulmij lasseen čácáduvâi já vyevdiluándu pyere tile, vuovdij vuáhádumenaavcâ nubásmuvvee šonjâduvâst, puásuituálu, virkosmittemkiävtu já čiidâ čoonnâm.

Juátkoo šonjâdâhnuvástus vaikuttâssâid lohtâseijee tutkâmuš já tiäđupyevtittem já nanoduvvoo šonjâdâhnuvástusân vuáhádumemättim oppâlájádâsâin, kieldâin, iäláttâselimist já kuávluornijduumijn ovdâmerkkân orniimáin heiviittum lase- já tievâsmittemškovliimijđ.

Miäruštálloo já vastuuttuvvoo ohtâsávt kuávlulii šonjâdâhnuvástus vuáhádumepargo koordinistee peeli/peleh, ovdeduvvoje kuávlulii vuáhádumepargo indikaattoreh já piäijoo joton systemaatlâš čuávum vuáháduumeest.

Ovdeduvvoje Laapin hiäivuliih luándun vuáđuduvvee čuávduseh já lasettuvvoo toid lohtâseijee mättim. Annoje vuáhádutmist ovdâsaajeest luándust vyelgee čuávduseh ränis infrastruktuur saajeest ovdâmerkkân tulveriiskâi já hulečaasij haaldâšmist já liegâsvuotâsuálustuvâi estimist.

Kieldâid já kuávlutuáimeid adeluvvoo toorjâ eennâmkevttim vuáváámist, mast váldoo vuotân šonjâdâhnuvástus ohtsâšvaikuttâsâi uássin já iästoo šonjâdâhriiskâi šoddâm.

Šonġadâhviestâdem já - uásálâšvuodâ vuávám

Laapi šonġadâh- já energiastrategia uulmij olášume váátá, ete lappiliih tobdeh šonġadâhääši jieijâs äššin. Tondiet šonġadâhaalmugjeessânvuodâ nanodem lii ohtâ tehálumosijn strategisijn uulmijn Laapi šonġadâhpargoost já ton huámmášumán väldim já ovdedem lii eromâš tehálâš taan strategia vaikuttejeevuodâ tááhust. Laapi šonġadâhviestâdem já - uásálâšvuotâvuávám tooimâi ulmen lii ovdedid šonġadâhviestâdem já ovdedid lappilij uásálâšvuodâ šonġadâhpaargon.

Šonġadâhaalmugjeessânvuotâ miäruštâlloo Legitimacy2035-haavâst návť:
"Šonġadâhaalmugjeessânvuotâ kovvee aalmugjesânij uásálistemmáhdulâšvuodâid já toimâmkiärgusvuodâid sehe šonġadâhnubastus hittoodmân já toos vuáhádumân.
Šonġadâhaalmugjeessânvuotân lohtâseh eromâšávt meid máhdulâšvuodah vaikuttid šonġadâhpolitiik tohâmân sierâ taasijn. Taat čonnâs njuolgist šonġadâhpolitiik vuoigâlâšvuotân já ton vuottum tuhhiittetteevuotân."

Toimenpidesuosittukset

Uásálistitte tooimâin váldojeh vuotân sierâ aalmugjuávuh
Šonġadâhtooimâi vuávámist uásálistiteh já kuleh eromâšávt šonġadâhnubastus háárán hávâduvvee aalmugjuávuhid, kiäi uáivil ij lah tuáistáázân valdum eenâb vuotân.

Laapi tuáimeeh finnejeh torjuu šonġadâhviestâdmist

Tuáimeeh movtjidittojeh viestâdid jieijâs šonġadâhčuávdusijn. Taan toorjân nanoduvvoo šonġadâhviestâdemmättim, ovdeduvvoo tiäđupyevittem já -nuurrâm sehe lasettuvvojeh resurseh viestâdem olášutmân, mii váátá vijdes oovtâstargo Laapi kieldâi, iäláttâseellim já eres tuáimee kooská.

Ovdeduvvoo vijdánt šonġadâhšoddâdem
Šoddâdem- já škovlimornijdumeh finnejeh torjuu já movtjiditem vâi toh vääldih šonġadâhaalmugjeessânvuodâ nanodem vuotân jieijâs tooimâ uáassin já toi tooimân torvejuvvojeh kelijdeijee resurseh. Viggeh lasettid om. Vihreä lippu (Ruánáá lippu) -sertifikaat finnim škovlim- já šoddâdemornijduumij mere Laapist

Mainâseh puáhtojeh šonġadâhviestâdem uáassin

Mainâsij häämist leijee šonġadâhkuvviimijguin puáhtá čielgid šonġadâhnubastus vaikuttásâid, moh vuáduvveh tutkámušan. Puigâ mainâseh já ovdâmeerhah lappilijn šonġadâhtooimâin já ulmuin toi tyehin pyehtih šonġadâhpargo aldeláá páihálijd ulmuid

Ovdeduvvoo Laapi šonġadâhpargo viärmádâh

Šonġadâhpargo vaikuttejeevuodâ já sierâ tuáimee uásálâšvuodâ nanodem várás tahhoo máhdulâžžân strategiahaavâ ääigi rahtum viärmáduv toimâ meid puátteevuodâst. Tuáimee viärmáduvâst tiäťu jotá.

Ráhtoo viestâdemvuádu Laapi šonġadâhpaargon

Viestâdemvuádu ulmen lii nuurrâd oohťân já toohâd uáinojeijen Laapi šonġadâhpargo tooimâi ovdánem já toi čuávum mittárijuin. Vuádu vievâst puáhtá tuárjuđ kieldâid já eres tuáimeid toi šonġadâhviestâdmist, ko kuávlulâš šonġadâhtiäťu lii nurrum oovťá sajan.

Nanoduvvoo oovtâstargo kuálmád sektorijn

Seervij olášuttem jáviltääsi tooimâst puáhtá toohâd konkretijđ tavoid, moh ovdedeh šonġadâhpargo meid ässei tääsist. Kuálmád sektorist lii merhâšittee rooli šonġadâhriskáid varriidâtmist.

Kulttuur já kreatiivliih syergih mielđi šonġadâhviestâdmân

Laapist láá kuhes ärbivgevih tarkkuđ luándukoskâvuodâ já pirâsnubastus kulttuur já taiduu peht. Kulttuurist já kreatiivliijn suorgijn lii mäťimpotentiaal išedid kiedâvuššâđ šonġadâhnubastus, mii uulât maangâ táásân já mon vaikuttásah kuálustuvvojeh, maangâpiäláľvť já vuáťťámušâi vuáľduld.

Ovdeduvvojeh uásálâšvuodâ nanodeijee metodeh

Sierâlagânij uásálistitemmaalij keččâlem já ovdedem juvsâťťetten já hiäivulâžžân Laapi eennâmkoodân lááčâ kuávlulii uásálistitem kulttuur, mii naanood šonġadâhtooimâi já ruánáá sirdâšume vuoigâlâšvuodâ.

Lapin ilmasto- ja
energiastrategia

Laapi šonjâdâh- já energiastrategia -haavâ olášutten
láá Laapi iäláttâs, jotolâh- já pirâskuávdáš sehe Laapi
litto. Haahâ lii finnim ruttâdem Euroop
kuávluoovdedemruttâráájust (EAKR) já ton
olášuttemäigi lii 1.5.2024-31.12.2025.

Haavâ olesbudjet lii 486 738 eurod. Haavâ
válduolášuttee Laapi IJP-kuávdáá oleskoloh láá 252
780 €, mast EU-ruttâdem 202 224 €.

lapinluotsi.fi/lapin-ilmasto-ja-energiastrategia

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LAPIN LIITTO